

FREDENSBORG
KOMMUNE

Handlingsplan for Grøn politik

**Rent drikkevand og forebyggelse af jord-
og grundvandsforurening
2021-2023**

EN KOMMUNE – FEM UNIKKE STEDER

• FREDENSBORG • HUMLEBÆK • NIVÅ • KØKKEDAL • LANDET

Forord

Det er med stor glæde, at vi nu kan præsentere Fredensborg Kommunes handlingsplan for vores arbejde med at sikre rent drikkevand og forebygge jord- og grundvandsforureninger i de kommende 3 år.

Handlingsplanen følger op på kommunens grønne politik, der blev vedtaget i 2019. Handlingsplanen skal endvidere ses i sammenhæng med *Kommuneplanen 2017-21*, *Grøn politik handlingsplan for biodiversitet 2021-23* og *Handlingsplan for energi og varme 2020-22*.

Rent drikkevand er en basal nødvendighed for os alle. Igennem de seneste år er der fundet spor efter sprøjtemidler i vandværksboringer rundt omkring i landet. For at vi også i fremtiden trygt kan drikke vandet fra hansen, skal der en målrettet indsats til.

Overordnet målsætning

I den grønne politik har vi en overordnet målsætning om at sikre rent drikkevand ved at forebygge jord- og grundvandsforurening, ved overvågning af vandkvaliteten og ved at nedbringe brugen af sprøjtemidler. Jord- og grundvandsforurening forebygges bl.a. ved at fjerne potentielle forureningskilder og ved at indgå i en dialog med Region Hovedstaden om deres indsats på forurenede grunde i kommunen.

Det er en stor opgave at sikre rent drikkevand og forebygge jord- og grundvandsforurening, og fra politisk side har vi stort fokus på, at vores allesammens grundvand, som vi indvinder til drikkevand, forbliver rent.

Vi har bl.a. besluttet, at kommunen på eget initiativ skal sørge for, at ubenyttede boringer og brønde løbende lukkes, så de ikke kan fungere som spredningsveje for forurening til grundvandet. Derudover udføres en særlig serviceindsats i forbindelse med aflænding af olietanke, således at mange olietanke tages

ud af brug og sløjfes, inden de forårsager en olieforurening.

I handlingsplanen præsenterer vi de konkrete indsatser for at sikre rent drikkevand og forebygge jord- og grundvandsforurening. De 5 overordnede indsatsområder er:

1. Arbejde for øget overvågning af pesticider i drikkevandet
2. Arbejde for, at Fredensborg Kommune på sigt bliver sprøjtefri kommune
3. Dialog med landbruget om sprøjtefrie boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)
4. Arbejde for miljøvenlig glatførebekæmpelse
5. Øget fokus på at fjerne potentielle forureningskilder

Vi har i mange år arbejdet målrettet for at sikre rent drikkevand og forebygge jord- og grundvandsforurening. I de kommende 3 år vil vi fortsætte og supplere indsatserne, velvidende at opgaven rækker mange år frem.

Med venlig hilsen

Lars Simonsen
Formand for Plan-, Miljø- og Klimaudvalget

Flemming Rømer,
Formand for Infrastruktur- og Teknikudvalget

Godkendt af:

Plan-, Miljø- og Klimaudvalget den 13. april 2021.
Infrastruktur- og Teknikudvalget den 4. maj 2021.

Pesticider i drikkevandet

Målsætning fra Grøn politik

Vi vil arbejde for øget overvågning af pesticider i drikkevandet

Vi vil arbejde for, at kommunens vandforsyninger, som et led i deres overvågning, jævnligt og på frivillig basis lader udtage drikkevandsprøver til screening for pesticider og nedbrydningsprodukter, der endnu ikke indgår i den lovpligtige overvågning. I første omgang drejer det sig om ca. 250 stoffer.

Status primo 2021

* overført fra Natur- og Miljøpolitik 2016-2019

Vi har indarbejdet nye retningslinjer for grundvandsbeskyttelse i *Kommuneplanen 2017-21*. De forebygger grundvandsforurening ved at regulere lokalisering af grundvandstruende anlæg.*

Efterfølgende er de sidste nitratsfølsomme indvindingsområder (NFI) og indsatsområder (IO) udtaget af den statslige udpegning, da enkelte indvindingsboringer der indvandt fra højtliggende grundvandsmagasiner er sløjfet. Der findes således ikke længere sådanne følsomme områder i forhold til nitrat i kommunen. Derfor er dette indsatsområde og indsatsplanen for området bortfaldet.*

Indsatser 2021-2023

Kommuneplanen 2017-21 udspecificerer retningslinjerne for grundvandsbeskyttelsen.

Vi vil fortsætte den frivillige screening for de ca. 250 pesticider og nedbrydningsprodukter, der endnu ikke indgår i den lovpligtige overvågning, så også Langstrup og Gunderød Vandværker screener drikkevandet for disse stoffer. Fredensborg Forsyning har allerede udført screeningen på drikkevandet fra Endrup og Humlebæk Vandværker uden fund.

Der findes løbende nye stoffer i grundvandet, der kan stamme fra tidligere eller nuværende anvendelse af pesticider. Derfor udsender Miljøstyrelsen også løbende anbefalinger vedrørende jævnlige analyser for disse stoffer, selvom de i de fleste tilfælde endnu ikke er en del af det lovpligtige analyseprogram.

Fredensborg Kommune vil sikre, at vandværkerne, så hurtigt det er muligt, inkluderer de nye stoffer i deres analyseprogram, og ikke venter til de bliver en del af analyseprogrammet fastlagt i den efterfølgende reviderede drikkevandsbekendtgørelse

Sprøjtefri kommune – på sigt

Målsætning fra Grøn politik

Vi vil arbejde for, at Fredensborg Kommune på sigt bliver sprøjtefri kommune

Gennem øget information om risikoen ved brug af pesticider vil vi påvirke borgernes adfærd og reducere brugen af disse stoffer, så kommunen på sigt bevæger sig i retning af at blive sprøjtefri kommune. Indsatsen vil i første omgang blive rettet mod privat anvendelse af sprøjtemidler. Der anvendes ikke pesticider på kommunens arealer.

Status primo 2021

* overført fra Natur- og Miljøpolitik 2016-2019

Kommunen har haft vilkår om sprøjtefri dyrkning på alle bortforpagtede landbrugsarealer og er tilmeldt kampagnen "Giftfri have" på alle kommunale arealer. Der anvendes ikke pesticider i driften af alle kommunale grønne arealer.*

Indsatsen for at beskytte grundvandet ved at arbejde henimod at blive en sprøjtefri kommune er udført i forbindelse med Natur- og Miljøpolitik 2016-2019.

Indsatser 2021-2023

Vi fortsætter arbejdet med at blive en sprøjtefri kommune igennem indsatserne for Grøn politik på biodiversitetsområdet, ved at:

- Fortsætte medlemskab af "Giftfri have" på kommunale arealer som inspiration og eksempel.
- Undersøge muligheder for en hjemmeside, der formidler gode råd og netværk til private, der ønsker at være sprøjtefri.
- Fortsætte driften af de kommunale arealer og udlejede kommunale arealer uden brug af sprøjtemidler

Boringsnære beskyttelsesområder BNBO

Målsætning fra Grøn politik

Vi vil i dialog med landbruget om sprøjtefrie boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)

I samarbejde med kommunens vandforsyninger vil vi arbejde for at skabe dialog med landbruget om mulighederne for så vidt muligt at træffe frivillige aftaler om sprøjtefrie BNBO, og vi ønsker i dialog med landbrug og andre relevante parter at sikre dette.

Status primo 2021

* overført fra Natur- og Miljøpolitik 2016-2019

Fredensborg Kommune afslutter vurderingen af sårbarheden indenfor BNBO i løbet af foråret 2021 og opfylder dermed målsætningen i aftaleparternes "Tillægsaftale til aftale om Pesticidstrategi 2017-2021".

Vi har løbende været i dialog med Grundvandsrådet om beskyttelse af grundvandsressourcen. Grundvandsrådet blev oprettet, qua indsatsplanarbejdet, og da indsatsplanen er bortfaldet, er rådet nu opløst.*

Indsatser 2021-2023

Baseret på konklusionerne i den kommende sårbarhedsvurderingsrapport fra ekstern rådgiver faciliterer vi en workshop med vandværkerne om procedure omkring fremtidige dyrkningsaftaler. Dette med henblik på ophør af anvendelse, håndtering og opbevaring af pesticider indenfor BNBO. Målsætningen er, at vandværkerne i samarbejde med kommunen træffer dyrkningsaftaler med landbruget indenfor de af de i alt 31 BNBO, der vurderes at være sårbare.

Vi fortsætter en koordineret og ambitiøs indsats gennem god dialog med vandværkerne om de indsatser, de selv kan gennemføre i forhold til grundvandsbeskyttelse.

Vi indarbejder Grundvandsrådets emneområde i Grønt Råd jf. politisk beslutning.

Miljøvenlig glatførebekæmpelse

Målsætning fra Grøn politik

Vi vil arbejde for mere miljøvenlig glatførebekæmpelse

Saltet, som bruges til glatførebekæmpelse om vinteren, kan være skadeligt for miljøet, ikke mindst hvis det når ned til grundvandet. Derfor vil vi undersøge mulighederne for generelt at bruge mere miljøvenlig glatførebekæmpelse.

Status primo 2021

På kommunens hjemmeside er der vejledning om glatførebekæmpelse til private, herunder afsnittet "Spar på saltet".

NSPV har i de seneste år investeret i mere intelligent materiel, som skal være med til at optimere driften af glatførebekæmpelse både økonomisk og miljømæssigt. De nye salttere bruger en mildere saltopløsning med samme effekt.

Indsatser 2021-2023

Vi fortsætter information til borgerne gennem kommunens hjemmeside om begrænsning af saltbrug.

NSPV fortsætter optimering af glatførebekæmpelsen gennem de nye materielle. Deres indsatsområde inkluderer de kommunale ejendommers udearealer.

Potentielle forureningskilder - status

Målsætning fra Grøn politik

Vi vil have øget fokus på at fjerne forureninger og potentielle forureningskilder

For at forebygge jord- og grundvandsforureninger vil vi bl.a. prioritere at lukke ubenyttede dybe borer og fortsætte den særlige indsats i forbindelse med sløjfning af olietanke. Endvidere vil vi i samarbejde med Region Hovedstaden, som har ansvaret for indsatsen på forurenede grunde, arbejde for en øget indsats med undersøgelse og oprensning af forurenede grunde i kommunen. På kommunalt ejede kortlagte arealer, vil vi undersøge, om der vil være en miljømæssig gevinst ved at oprense forureninger.

Status primo 2021

* overført fra Natur- og Miljøpolitik 2016-2019

En målrettet indsats henover de seneste mange år har reduceret antallet af oliefyr og dermed olietanke fra ca. 2.500 til ca. 900 stk. Forebyggende er der hvert år sendt oplysningsbreve til ejere af olietanke, som er tæt på sløjfningstermin. Der er endvidere tilbudt vejledning og tilsyn i forbindelse med opgravning og afblænding af olietanke. Denne serviceindsats har gjort, at størstedelen af gamle olietanke er blevet sløjfet korrekt og rettidigt, og at det derfor i en årrække kun i ganske få tilfælde har været nødvendigt at foretage politianmeldelser af borgere med forældede olietanke. I 2021 har der ikke været behov for at foretage politianmeldelser.*

Potentielle forureningskilder - indsatser

Indsatser 2021-2023

I *Handlingsplan for energi og varme 2020-22* er det en målsætning, at alle oliefyr og dermed olietanke skal udfases frem mod slutningen af 2025. I videst muligt omfang fortsætter vi den forebyggende indsats med oplysningsbreve, vejledning og tilsyn i forbindelse med opgravning og afblænding af de resterende ca. 900 olietanke.

I samarbejde med miljøvagten (Dansk Miljørådgivning A/S) sikrer vi, at nye akut opståede jordforureninger bliver håndteret hurtigt og effektivt hele døgnet, så de forårsager mindst mulig skade på grundvandet og menneskers sundhed.

Med henblik på at sikre, at forurenet og lettere forurenet jord bliver håndteret forsvarligt, og at ren jord forbliver ren, vejleder vi om jordhåndtering og sørger for anvisning af jord ved flytning af jord fra områdeklassificerede eller forureningskortlagte ejendomme.

Vi overvåger løbende kvaliteten af det dybereliggende grundvand under den gamle Fredtofte Losseplads og vandet i den nærliggende Donse Å. Der er ikke fundet tegn på forurening fra lossepladsen.

Der lukkes løbende ubenyttede borer og brønde på kommunens initiativ – en indsats der er politisk besluttet. Vi har i første omgang koncentreret os om de dybeste borer, der står i de grundvandsmagasiner, der anvendes til almen vandindvinding. Her har vi givet påbudsværter og påbud.

I forbindelse med undersøgelse og oprensning af jordforureninger, der kan true grundvandet, er vi i løbende dialog med Region Hovedstaden om hvilke forureninger, der kan udgøre en risiko for forurening af grundvandet og menneskers sundhed. I Regionens udkast til plan for deres offentlige indsats på jordforureningsområdet i 2021 og de nærmeste år er 14 lokaliteter i Fredensborg Kommune prioriteret til undersøgelser eller oprensning. Bl.a. er Regionen ved at igangsætte grundvandsundersøgelser på Højsager Losseplads og Præstemosevej 2, hvor aktiviteter i tilknytning til en tidligere limfabrik har forårsaget forurening af jord og grundvand.

Vi arbejder fortsat på at skabe systematisk overblik over eksisterende indvindinger, som kræver tilladelse efter vandforsyningsloven. Disse borer er ofte dybe og kan give anledning til forurening af dybe grundvandsmagasiner, anvendt til almen vandindvinding, hvis de ikke er indrettet efter gældende forskrifter.

FREDENSBORG
KOMMUNE

Fredensborg Kommune
Egevangen 3 B
2980 Kokkedal

Telefon 7261 5000
fredensborg@fredensborg.dk
www.fredensborg.dk